

Soru 1:

Dil yaşayan bir varlık olduğundan kültürel, ekonomik ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak zaman içinde değişir. Bir dili konuşan milletler bazen ihtiyaçları doğrultusunda örneğin teknik alandaki gelişme sonucu üretilen ürünleri kullanmak zorunda kalır. Dilini, diğer dillerden üstün bir konuma getirmek isteyenler fen ve sosyal bilimlerde yeni değerler üretirler. Bu yolla dillerindeki olası bir değişimi engellerler. Aksi hâlde sözcük transferi ile başlayan dilde yabancılaşma zamanla o milletin ses yapısını etkiler ve daha sonra dilin bütün unsurlarını kapsar.

Bu parçada dilin tarihî süreç içerisindeki değişimini etkileyen unsurlardan hangisi üzerinde durulmuştur?

- A) Din kardeşliği
- B) Coğrafi değişim
- C) Siyasi gelişmeler
- D) Lehçe farklılıkları
- E) Bilim ve teknoloji

Soru 2:

Türkler buldukları, yaşadıkları coğrafyada ya birlikte yaşadıkları topluluklar ya da komşu milletlerle özellikle ..... sahasında etkileşiyorlar. Bugün Ruslar ile uzun yıllar birlikte yaşayan Bakü ve civarındaki Azeriler Rusçadan, İranlılar ile uzun müddet birlikte yaşayan Tebriz ve civarındaki Azeriler Farsçadan etkilenmişlerdir. Kerkük, Süleymaniye, Erbil, Telâfer ve civarında yaşayan Türkmenler Arapçadan etkileniyorlar. Türkmen, Özbek, Kazak, Kırgız, Tatar soydaşlarımız da Rusçadan etkileniyorlar. Urumçi, Hoten, Aksu, Komul, Turfan ve civarında yaşayan Uygur soydaşlarımız da Çince den etkileniyorlar. Komşularından etkilenenler arasında Türkiye Türkleri de var. Limon, liman, lodos, poyraz, anahtar, kilit gibi yüzlerce Rumca kelime dilimizde yaşıyor.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) dil
- B) din
- C) kültür
- D) ticaret
- E) siyaset

Soru 3:

1899'da modern ilkelerle Kâmus-ı Türki'yi yazmaya başladı. Millî dil ve ruhun yüceltilmesi açısından Kâmus-ı Türki (1901) özel bir yere sahiptir. Türkçe kelimelerin ağırlıklı olarak yer alması, alfabetik sırayla verilmesi, okumayı kolaylaştırıcı işaretleri, kısaltmalarıyla eser, Türk sözlükçülüğüne birçok yenilik getirerek önemli bir dönüm noktası teşkil etmiştir. Türkçe, Arapça, Farsça kelimelerin yanı sıra Batı dillerinden dilimize geçen kelimelere de yer vermiştir. Arapça, Farsça kelimelerin yazım ve söyleyişlerinde orijinallerine bağlı kalırken Batı dillerinden geçen kelimelerde kendine has bir yazım ve söyleyişi esas almıştır. Sözlükte kelimelerin anlamları 1. anlam ve 2. anlam şeklinde rakamlarla sıralanmış; yakın anlamda kullanılanların arasına virgül, anlamları açıklamak üzere verilen örnek cümleler iki nokta ile ayrılmıştır. Sözlüğün başına, kullanılan işaret ve kısaltmaların ne anlama geldiğini belirten bir tablo konmuştur. Ayrıca 1902'de Kutadgu Bilig ve 1903'te Orhun Abideleri'nin izahlı çevirilerini hazırlayan dil bilgini ne yazık ki Orta Çağ Kıpçakçası üzerine başladığı eserini bitirmeden 1904'te hayatını kaybetti. Oğlu, 1900'lerin başında lisede eğitim görürken futbol kulübü oluşturmaya karar veren Ali Sami'dir (Ali Sami Yen).

Bu parçada tanıtılan sözlük yazarımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şemsettin Sami
- B) Samipaşazade Sezai
- C) Ahmet Vefik Paşa
- D) Recaizade Mahmut Ekrem
- E) Abdülhak Hamit Tarhan

Soru 4:

– Haksız kazanç sağlayanı sevelim, değil mi? Laf mı bu? Edebiyatla uğraşmadığın belli! Hayır, bu adamları cezalandırmalı, toplumdaki kovmalı!

Penkin'in önünde ayağa kalkan Oblomov birdenbire bir peygamber tavrıyla:

– Toplumdan kovmalı ha! dedi. Bu bozulmuş çamurda yüksek bir prensip olduğunu, bu düşmüş insanın gene de insan, yani kendin olduğunu unutuyor musun? Onu kovmalı mı dedin? Ama ne yapsan onu insanlıktan, tabiatan, Tanrı'nın rahmetinden dışarı kovabilir misin?

Bu parçada aşağıdaki kavramların hangisiyle ilgili düşüncelere yer verilmiştir?

- A) İnsan
- B) Siyaset
- C) Sanat
- D) Hukuk
- E) Din

Soru 5:

I. Körügme kün tengri

Siz bizni küzeding

Körügme ay tengri

Siz bizni kurtgarıng

II.Ey Cenabı-Kibriya, bizler gibi âcizlere

Kibriyâ-yı zâtını mümkün müdür etmek hayâl

Daima Allah'tır kalbimde tesbih ettiğim

Bargâh-ı lûtfuna çıkmaz mı feryâd-ı bâl

Bu parçalardaki altı çizili sözcükler, dilin değişimini etkileyen aşağıdaki unsurlardan hangisiyle ilgilidir?

A) Coğrafya

B) Din

C) Teknoloji

D) Felsefe

E) Ekonomi

Soru 6:

I. Belki bir insan hayatı, zaman fırınında ateşe attığımız bir kâğıt kadar çabuk yanıyor. Belki hayat, hakikaten bazı düşünürlerin dediği gibi bir oyundur. Küçük, ümitsiz savunmalardır hatta bir rüyadır belki.

II. Bana öyle geliyor ki insanoğlu, ezelden başlayıp öngöremediği ya da anlayamadığı bir geleceğe uzayan korkunç bir kör dövüşüne dalmış. Karşılaştığı her engeli yenmiş, biri hariç. İnsan sadece kendini yenemiyor.

Bu metinlerde yazarların "insan" ve "hayat"la ilgili görüşleri aşağıdaki bilim dallarından hangisiyle ilişkilidir?

A) Tarih

B) Sosyoloji

C) Psikoloji

D) Felsefe

E) Coğrafya

Soru 7:

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

A) Erzincan, Keşiş ve Munzur Dağları'nın çevrelediği Fırat Nehri'nin ana kollarından biri olan Karasu'nun bereketlendirdiği bir ovada yer alır.

B) Muhammet Ali Cinnah, Hint yarımadasının çeşitli coğrafi bölgelerine yayılmış Müslümanları tek bir vatan üzerinde toplamaya çalışmış büyük bir dünya lideridir.

C) Mimar Sinan'ın "ustalık eserim" olarak nitelediği Selimiye, Osmanlı-Türk sanatının ve dünya mimarlık tarihinin başyapıtları arasında gösteriliyor.

D) MÖ 700 yılında yapımına başlanan, Roma ve Bizanslıların onarımından sonra üç köşeli burçlarla takviye edilen Bursa Kalesi, tüm ihtişamıyla yerli ve yabancı turistleri bekliyor.

E) Tarihî olayları yorumlayan Bilge Kağan ve veziri Tonyukuk devletin gücünü, devamını toplumun birlik ve beraberliğine, millet hayatına yön veren değerlere bağlamışlardır.

Soru 8:

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraç içindeki noktalama işareti bulunduğu yerde doğru kullanılmıştır?

A) Cahit Külebi'nin düzyazılarından derlediğimiz bu kitap dostlara mektuplar (;) iç döküşler, anılar, anlatılar, söyleşilerden oluşuyor.

B) Bizi (,) zengin yapan zevklerimiz, görgümüz, dünya görüşümüz, manevi dünyamızın derinliği, değerlerimiz, etik anlayışımız ve hayal gücümüz müdür?

C) Felsefi bilgiler, çevresindeki varlıklara ve yaşanan olaylara karşı ilgi duyan, soran, sorgulayan ve araştırma yapan insanlar sayesinde ortaya çıkar (...)

D) Uygur alfabesi, Türkçenin yazımı için hiç de elverişli olmadığı hâlde Türkler tarafından 8. yüzyıl ortalarından 18. yüzyıla kadar yaklaşık bin yıl kullanılmıştır (!)

E) Gökyüzü çökmedikçe (,) yeryüzü delinmedikçe hiçbir kuvvetin Türk milletinin düzenini bozmaya ve devletini yıkmaya gücü yetmeyecektir.

Soru 9:

Tebriz (I) Doğu Azerbaycan'ın başkenti ve İran'ın dördüncü büyük kentidir. Şehir (II) kuzeyde Eynalı Dağı ile güneyindeki volkanik Sehent Dağı arasında kurulmuş. İpek Yolu üzerinde kurulu olan Tebriz (III) Bakü, Erzurum gibi önemli bir yerleşim merkezidir. Nüfusu 1 milyon 600 bin civarında olan şehir (IV) tarihi boyunca tüccarlara ev sahipliği yapmış. Bu şehir (V) yapısı ve tarihî eserleriyle dün olduğu gibi bugün de İran Türklüğünün merkezi konumundadır.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde diğerlerinden farklı bir noktalama işareti kullanılmalıdır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

Soru 10:

(I) Gerçekte yalnız edebiyat değil, tüm sanatlar felsefeyle yoğrulmuştur. (II) Ne var ki onlardaki felsefe bizim "felsefe" adıyla bildiğimiz felsefe değildir. (III) Düşünen edebiyat başkadır, içine felsefe konmuş edebiyat başkadır. (IV) Edebiyatın felsefeyle donandığı gibi resim, müzik, heykeltıraş da felsefeyle donanmıştır. (V) Ancak genellikle resimdeki, müzikteki felsefeyi görmeyiz de edebiyattaki felsefeyi görürüz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

CEVAPLAR: 1-E 2-A 3-A 4-A 5-B 6-D 7-B 8-E 9-C 10-A